

2021-09-29

kontakt@bredbandsforum.se

Bredbandsforums handlingsplan 2022-2025 – underlag för styrgruppens prioritering av verksamheten

Bredbandsforums handlingsplan utgör ett underlag för styrgruppens prioritering av verksamhetens resurser. På årets sista styrgruppsmöte väljs ett fokusområde för nästkommande år. Därefter genomförs aktiviteter inom fokusområdet under de former som Bredbandsforums kansli och styrgrupp bedömer som mest lämpliga, exempelvis arbetsgrupper, dialogaktiviteter, eller utredningar i kansliets eller annans regi.

Möjliga fokusområden:

"Måluppfyllnad 2025"	2
"Digital mobilitet och 5G"	3
"Bredband för hållbarhet"	4
"Efteranslutningar"	5
"Vägledning"	6

Vänligen välj ut det fokusområde du i första hand vill ska prioriteras inom Bredbandsforum år 2022, och skriv gärna en kort motivering:

Vänligen rangordna övriga fokusområden från 2-5:

2)

3)

4)

5)

Potentiella fokusområden och aktiviteter

Fokusområde: "Måluppfyllnad 2025"

Fokusområdet syftar till att skapa en genomgripande färdplan som preciserar hur kvarstående utmaningar för att regeringens mål om att 98 procent av alla hushåll och företag bör ha tillgång till en bredbandsanslutning om 1 Gbit/s, 1,9 procent tillgång till 100 Mbit/s och 0,1 procent tillgång till 30 Mbit/s ska överkommas.

Enligt det första delmålet för 2025 i regeringens bredbandsstrategi bör ytterligare ~3 procent (från dagens ~95 procent¹) av Sveriges hushåll och företag ha fått möjlighet att ansluta sig till ett bredbandsnät som kan leverera hastigheter om 1Gbit/s till en rimlig kostnad vid utgången av år 2025. Förutsättningar är bland annat tillräcklig finansiering, en hög grad av efterfrågan, och effektiva tillståndsprocesser. Här kvarstår utmaningar som tidigare kommunicerats av exempelvis Bredbandsforum och Post- och telestyrelsen.

Uppnås det första delmålet kommer två procent av Sveriges hushåll och företag inte ha möjlighet att ansluta sig till ett bredbandsnät som kan leverera hastigheter om 1Gbit/s till en rimlig kostnad år 2025. Strategin fastställer att dessa över 100 000 hushåll och företag då bör tillgång till andra typer av digital infrastruktur. Ur samhällets perspektiv är det dels viktigt att undersöka om alternativ verkligen kommer att finnas tillgängliga till en rimlig kostnad, och dels viktigt att förstå hur dessa hushåll kommer att påverkas av att inte ha möjlighet att ansluta sig till ett bredbandsnät som kan leverera hastigheter om 1Gbit/s.

Inom fokusområdet och som ett led i att skapa en färdplan för måluppfyllnad 2025 skulle Bredbandsforum bland annat kunna genomföra dessa aktiviteter:

- Undersöka om olika tillståndsgivare har rätt förutsättningar för att hantera tillståndsgivning, samt förutsättningar att genomföra tidigare föreslagna förändringar², vid utbyggnad av fiberinfrastruktur i områden utan fibertäckning.
- Producera och kommunicera informationsmaterial för att stimulera slutanvändares efterfrågan av en anslutning till fibernätet där det kommer erbjudas, samt informationsmaterial om andra accesstekniker där dessa kommer att erbjudas.
- Identifiera möjligheter att öka slutanvändares betalningsförmåga för en bredbandsanslutning till hushållet eller företaget.
- Utveckla en vägledning med fokus på olika aktörers möjlighet att främja utbyggnad av digital infrastruktur till de sista två procenten.

¹ 94,6 procent per oktober 2020 enligt [PTS mobiltäcknings-och bredbandskartläggning 2020](#)

² Exempelvis förslag från PTS Kartläggning av hinder för utbyggnad av fast och mobilt bredband och förslag till hur processer kan effektiviseras – PTS-ER-2018:13

Fokusområde: ”Digital mobilitet och 5G”

Fokusområdet syftar till att skapa bättre täckning för mobilt bredband i områden där tillgången i dagsläget är bristfällig eller riskerar att försämrans, samt beskriva innehållet i en ny strategi för hur övergången till nästa generations mobilnät i Sverige kan underlättas och accelereras.

Tillgången till mobilt bredband i Sverige är i ett internationellt perspektiv mycket god, men behöver trots detta förbättras fortlöpande. Dels finns områden – särskilt på landsbygder – där täckningen fortfarande är bristfällig. Dels kräver konsumenter, företag och offentliga verksamheter över tid allt mer avancerade tjänster även utanför hemmet och den fasta arbetsplatsen, och därmed kan behoven av högre prestanda och en stabil uppkoppling oavsett var man befinner sig öka³.

En skyndsam övergång till nästa generations mobilnät förutspås kunna möjliggöra en accelererad digitalisering av exempelvis sjukvård och omsorg, nya möjligheter för näringslivet, och överlag bidra till Sveriges internationella konkurrenskraft. I takt med att nya applikationer kräver högre kapacitet i form av hastighet och svarstid kommer dock allt fler sändarplatser behöva byggas, på nya platser och med tillstånd av olika aktörer. Det saknas även sändarplatser i ett antal områden för att regeringens bredbandsmål för år 2023 ska anses uppnått även om man bortser från den pågående övergången till nästa generations mobilnät⁴. Inom fokusområdet skulle Bredbandsforum kunna bidra till att skapa bättre täckning för mobilt bredband i områden där tillgången idag är bristfällig samt effektivisera och förenkla övergången till nästa generations mobilnät genom att:

- Sprida resultatet från Bredbandsforums pilotprojekt för samverkan mellan mobiloperatörer, region och kommuner samt fortsätta arbetet.
- Belysa och presentera samhällsnyttan med digital mobilitet i hela landet.
- Utveckla vägledning som fokuserar på olika aktörers möjlighet att strategiskt främja kommersiell utbyggnad av mobilnäten i områden med bristfällig täckning, samt främja mobilnätens uppgradering till 5G.
- Identifiera hinder för förtätning av sändarplatser i tätbebyggda områden och presentera åtgärdsförslag. Exempelvis olika aktörers villkor och processer för tillståndsgivning vid förtätning av sändarplatser i tätbebyggda områden.
- Undersöka möjligheten att vägleda aktörer i att söka finansiering för utbyggnad av infrastruktur för mobilt bredband i stödprogram, exv CEF2.
- Öka kunskapen om hur slutanvändare respektive infrastrukturen för mobilt bredband kan påverkas av skiftet från 2G/3G till 4G/5G.
- Undersöka och beskriva var bredbandsinfrastruktur för 5G-specifika applikationer, processer, eller verksamheter kommer att finnas och inte.

³ Se exempelvis PTS-ER-2021:20, Uppföljning av regeringens bredbandsstrategi 2021 Delrapport, sid 25

⁴ Se exempelvis PTS-ER-2020:26, Uppföljning av regeringens bredbandsstrategi 2020 Slutrapport, sid 43

Fokusområde: ”Bredband för hållbarhet”

Fokusområdet syftar till att beskriva hur en hållbarhetsstrategi för svensk bredbandsinfrastruktur skulle kunna formuleras. En hållbarhetsstrategi kan inkludera aspekter som miljöpåverkan men även driftssäkerhet och funktion i anläggning, förvaltning och uppgradering av olika typer av bredbandsnät.

Möjligheterna med digitalisering kommer att spela en nyckelroll i att minska andra sektorer miljöpåverkan. Men även i arbetet med att bygga och förvalta den bredbandsinfrastruktur som digitaliseringen vilar på finns potential att både minska den egna verksamhetens klimatavtryck och på olika sätt öka nätens hållbarhet. Ytterligare en viktig aspekt av hållbarhet är nätens motståndskraft mot olika typer av störningar. Det fulla värdet i en väl utbyggd bredbandsinfrastruktur realiseras alltså genom att bredbandsnäten byggs, underhålls och uppgraderas hållbart samt att driftssäkerhet och funktion upprätthålls.

Bredbandsforum kan inom detta fokusområde till exempel undersöka och kommunicera digitaliseringens positiva bidrag till samhällets hållbarhet, samt visa förbättringspotentialen i hur olika aktörer arbetar med hållbarhetsaspekter i byggnation, drift och underhåll av bredbandsnät. Det finns även ett antal viktiga frågeställningar om bredbandsnätens driftssäkerhet och funktionalitet inne i exempelvis flerfamiljsfastigheter som ännu inte diskuterats inom Bredbandsforum. Inom fokusområdet skulle Bredbandsforum exempelvis kunna:

- Öka kunskapen om hur olika aktörer beaktar hållbarhetsaspekter i byggnation, drift och underhåll av bredbandsnät.
- Genomföra kommunikationsaktiviteter om bredbandsinfrastrukturens bidrag till samhällets hållbarhet.
- Utreda hur resonemang om hållbarhet kan utgöra argument för att bredband bör betraktas som ett femte transportslag.
- Verka för övningar på regional nivå, ”Vad händer om nätet går ned?” – scenarioövning till hjälp vid riskanalys. Se förslag i slutrapport från *Infrastruktur för digitalisering*.
- Belysa vad som händer när slutanvändare ”hamnar i kläm” vid avbrott. Hur hanteras felsökning, hur hanteras åtgärd, hur säkerställs tillgänglighet?
- Beskriva vilka risker (för konsumenter, företag, och samhället) som olika modeller för hantering av bredbandsnät i fastigheter medför.
- Vidareutvecklad vägledning för fastighetsägare som vill förbättra någon aspekt av arbetet med det egna fastighetsnätet.
- Facilitera en diskussion om affärsmodeller och principer för hantering av bredbandsnät i flerfamiljsfastigheter och kontorsfastigheter. Val av affärsmodell kan ge konsekvenser på marknadens funktions sätt och slutkundernas valfrihet.

Fokusområde: "Efteranslutningar"

Fokusområdet syftar till att med hjälp av bland annat nedanstående aktiviteter formulera möjliga nationella, regionala och lokala målsättningar för slutgiltig anslutningsgrad i olika typer av fibernät år 2025.

I de flesta områden där fiberinfrastruktur byggts ut har ett betydande antal hushåll och företag valt att inte ansluta sina fastigheter. Bredbandsforum bedömde år 2019 att ca 200 000 hushåll och företag finns i den absoluta närheten av ett färdigställt fibernät utan att ha faktisk tillgång till en anslutning. Att om möjligt efteransluta dessa realiserar den fulla potentialen i den stora investering som utbyggnaden innebär. Genom följande aktiviteter kan Bredbandsforum öka kunskapen om eftermarknaden och främja aktörernas arbete med efteranslutningar:

- En undersökning av hur många hushåll och företag som finns i den absoluta närheten av ett fibernät men som inte kommer att erbjudas en efteranslutning, samt varför eftermarknaden inte bearbetas i olika områden.
- Undersöka förutsättningarna för samt föreslå specifika förändringar i olika aktörers villkorshantering samt tillståndsgivning vid efteranslutningar till fibernätet.
- Arbeta för att stimulera slutanvändares efterfrågan av en efteranslutning till fibernätet.
- Utveckla vägledning som fokuserar på olika aktörers möjlighet att strategiskt främja efteranslutningar till fibernätet.

Fokusområde: "Vägledning"

Fokusområdet syftar till att skapa specifika vägledningsresurser som i dagsläget saknas, och påbörja genomförandet av konkreta vägledningsprogram på vissa områden. Exempelvis vad gäller fastighetsägare som möter utmaningar i förvaltningen av det egna bredbandsnätet, eller kommuner som vill arbeta med att främja efteranslutningar till fibernätet.

Utbildnings- och vägledningskoncept som Bredbandslyftet, Bredbandsguiden, eller PTS Bredbandsskola har spelat en viktig roll i att öka kunskapen om bredbandsutbyggnad på en strategisk nivå. Vissa mer specifika förslag som Bredbandsforum lämnat på hur olika aktörer kan främja bredbandsutbyggnad eller robusthet skulle även vara lämpliga att omformulera i konkret vägledning riktad till särskilda aktörer. Befintliga koncept kan fungera som inspiration för utformningen av ny vägledning på dessa områden och därmed spara tid och resurser.

I stället för att fokusera verksamheten på ett enskilt sakområde kan Bredbandsforums styrgrupp alltså välja att nästkommande verksamhetsår skapa och initiera specifika vägledningsprogram i syfte att åtgärda bristen på vägledningsresurser för exempelvis fastighetsägare, eller kommuner som vill arbeta med att främja efteranslutningar till fibernätet. Ambitionen är då att genomföra följande förslag hämtade från övriga fokusområden:

- Utveckla och initiera en vägledning med fokus på olika aktörers möjlighet att främja utbyggnad av digital infrastruktur till de sista två procenten. – *Från fokusområde: "Måluppfyllnad 2025"*
- Utveckla och initiera vägledning som fokuserar på olika aktörers möjlighet att strategiskt främja kommersiell utbyggnad av mobilnäten i områden med bristfällig täckning, samt främja mobilnätens uppgradering till 5G. – *Från fokusområde: "Digital mobilitet och 5G"*
- Vidareutvecklad vägledning för fastighetsägare som vill förbättra någon aspekt av arbetet med det egna fastighetsnätet. Att införlivas i befintligt koncept så som Bredbandslyftet. – *Från fokusområde: "Hållbar anläggning och förvaltning av bredbandsnät"*
- Utveckla och initiera vägledning som fokuserar på olika aktörers möjlighet att strategiskt främja efteranslutningar till fibernätet. Att införlivas i befintligt koncept såsom Bredbandslyftet. – *Från fokusområde: "Efteranslutningar till fibernätet"*